

ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ: Β' ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΣ

(1^η ομάδα)

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΧΑΡΤΗ

Αφού μελετήσετε τον χάρτη που σας δίνεται να απαντήσετε στις ερωτήσεις:

- Σε ποιες περιοχές της Μεσογείου συγκεντρώνονται οι περισσότερες αρχαίες αποικίες;
- Ποιες χώρες είναι εκεί σήμερα;
- Αναγνωρίζετε σε αυτές κάποιες από τις αρχαίες αποικίες;

Ο 2^{ος} ελληνικός αποικισμός (8^{ος} – 6^{ος} αιώνας π.Χ.)

(2^η Ομάδα)

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΑΠΟΙΚΙΣΜΟΥ

Μελετήστε το κείμενο που ακολουθεί και απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα:

1. Ποιος είχε την ευθύνη οργάνωσης του αποικισμού;
2. Ποια ήταν η διαδικασία προετοιμασίας και αναχώρησης;

Προσέξτε ιδιαίτερα τους όρους:

n ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ =

n ΟΙΚΙΣΤΗΣ =

n ΙΕΡΟ ΠΥΡ=

«Οι ελληνικές αποικίες που δημιουργήθηκαν κατά τον Β΄ αποικισμό (8ος-6ος αι. π.Χ.) δεν προέκυψαν ως αποτελέσματα τυχαίων πρωτοβουλιών κάποιων ομάδων ανθρώπων. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι αποικίες ιδρύθηκαν ως αυτόνομες πόλεις υπό την αιγίδα κάποιας πόλης-κράτους του ελλαδικού χώρου. Αυτή η πόλη-κράτος που με πρωτοβουλία της ιδρύοταν η αποικία ονομαζόταν μητρόπολη.

Μητρόπολη μπορούσε να γίνει μία οποιαδήποτε πόλη του κυρίως ελλαδικού χώρου, που λειτουργώντας ουσιαστικά ως μητέρα-πατρίδα έστελνε κατοίκους στη νέα αποικία. Η διαδικασία προετοιμασίας και αναχώρησης μιας αποικιακής αποστολής είχε χαρακτήρα τελετουργίας. Η μητρόπολη επέλεγε τον επικεφαλής της αποικιακής αποστολής που ονομαζόταν οικιστής και ανήκε, συνήθως, σε κάποιο από τα αριστοκρατικά γένη της μητρόπολης. Επίσης, η μητρόπολη καθόριζε τη σύνθεση της αποστολής. Φαίνεται ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι αρχές της μητρόπολης εξανάγκαζαν, συνήθως για πολιτικούς λόγους, ορισμένους πολίτες να συμμετάσχουν σε μια αποικιακή αποστολή ανεξάρτητα από τη θέλησή τους. Τέλος, η μητρόπολη προμήθευε και τα απαραίτητα μεταφορικά μέσα, δηλαδή τα πλοία που ήταν απαραίτητα για το ταξίδι προς το νέο τόπο εγκατάστασης.....

Η αναχώρηση των αποίκων γινόταν μετά από επίσημη τελετή. Οι άποικοι με επικεφαλής τον οικιστή έπαιρναν από το βωμό της μητρόπολης το ιερό πυρ, που συμβόλιζε το δεσμό της αποικίας με τη μητρόπολη. Κατόπιν, οι άποικοι επιβιβάζονταν στα πλοία και άρχιζαν το ταξίδι του αποικισμού»

(3^η Ομάδα)

Σχέσεις αποίκων με την παλιά τους πατρίδα - σχέσεις με τους αυτόχθονες πληθυσμούς

Μελετήστε το κείμενο που ακολουθεί και απαντήστε στα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ποιες ήταν οι σχέσεις των αποίκων με τη μητρόπολη;
- Πώς αντιμετωπίζονταν από τους αυτόχθονες;

«Οι αποικίες διατηρούσαν, συνήθως, στενούς δεσμούς με τις μητροπόλεις τους. Οι άποικοι εφάρμοζαν και στην αποικία την κοινωνική και πολιτική οργάνωση της μητρόπολης. Μάλιστα, προκειμένου να διατηρούν τους δεσμούς τους με την πρώτη πατρίδα τους, οι άποικοι έστελναν πάντα αντιπροσώπους στις μεγάλες θρησκευτικές γιορτές της μητρόπολης.

Επίσης, όταν μια από τις δύο πόλεις βρισκόταν σε κίνδυνο, η άλλη, συνήθως, τη βοηθούσε είτε οικονομικά είτε στρατιωτικά. Πάντως, σε πολιτικό επίπεδο, η αποικία ήταν τελείως ανεξάρτητη, μια αυτόνομη και αυθύπαρκτη πόλη-κράτος.

Γενικά, φαίνεται ότι οι σχέσεις μεταξύ μητρόπολης και αποικίας εξαρτιόνταν κάθε φορά από τη χρονική στιγμή και από τις συνθήκες που επικρατούσαν. Τα αρχαιολογικά, κυρίως, ευρήματα υποδηλώνουν την ύπαρξη σχέσης μεταξύ μιας αποικίας και της μητρόπολής της, τουλάχιστον στον πολιτιστικό τομέα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση του Τάραντα στην Κάτω Ιταλία, ο οποίος φαίνεται στα τέλη της Αρχαϊκής περιόδου να έχει υποστεί επιρροές από τη μητρόπολή του, τη Σπάρτη. Επίσης, η πόλη της Δικαίας -αποικία της Ερέτριας στη Μακεδονία- όταν έκοψε νομίσματα, επέλεξε να χρησιμοποιήσει τα ίδια σύμβολα με εκείνα της μητρόπολής της (την αγελάδα και το χταπόδι).

Οι σχέσεις των Ελλήνων αποίκων με τους αυτόχθονες λαούς που βρήκαν στους νέους τόπους εγκατάστασής τους δεν υπήρξαν μονοσήμαντες. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι Έλληνες άποικοι μετέτρεψαν τους αυτόχθονες πληθυσμούς σε δούλους. Πάντως το φαινόμενο δεν πρέπει να ήταν γενικό, αν μάλιστα λάβουμε υπόψη μας ότι αναφορές στις πηγές καθώς και αποδείξεις για μεγάλους αριθμούς ιδιόκτητων δούλων στις αποικίες δεν υπάρχουν.

Άλλοτε πάλι, οι αυτόχθονες εκδίωξαν τους Έλληνες από τις περιοχές στις οποίες επιδίωκαν να εγκατασταθούν. Πάντως, στις περισσότερες περιπτώσεις, διαμορφώθηκαν, συνθήκες ισορροπημένης συνύπαρξης μεταξύ των αυτοχθόνων και των Ελλήνων αποίκων. Μάλιστα, υπήρξαν και κάποιες μεμονωμένες περιπτώσεις κατά τις οποίες η πολύχρονη συνύπαρξη σε συνδυασμό με διάφορους άλλους παράγοντες οδήγησαν στην αφομοίωση Ελλήνων αποίκων και αυτοχθόνων. Το φαινόμενο αυτές παρουσιάστηκε στην Κάτω Ιταλία, όπου είχε δημιουργηθεί μια ελληνική αποικία αποτελούμενη από Ρόδιους και Κνίδιους. Καθώς οι Έλληνες άποικοι πιέζονταν από το ευρύτερο εχθρικό περιβάλλον και οι αυτόχθονες βρίσκονταν αντιμέτωποι με τις επιθετικές διαθέσεις των γειτονικών Ετρούσκων, οι δυο πλευρές αποφάσισαν να συνεργαστούν. Έτσι άρχισε μια διαδικασία στενότερων οικονομικών και πολιτιστικών επαφών που οδήγησε, σταδιακά, στην αφομοίωση.

(4^η Ομάδα)

Α.Υποθέστε ότι οι συμπολίτες σας σας έχουν ορίσει ως οικιστή για τη δημιουργία αποικίας στη Χαλκιδική. Μεταβαίνετε στο μαντείο των Δελφών για να πάρετε πληροφορίες ποιος είναι ο καταλληλότερος τόπος για τον αποικισμό αυτό.

Τι πληροφορίες θα ζητούσατε από το Μαντείο, προκειμένου να σας βοήθησει στην επιλογή σας;

Β.Είναι παραμονή έναρξης της μεγάλης αποικιακής αποστολής και είστε ο οικιστής. Να συνθέσετε σύντομο κείμενο στο οποίο θα παρουσιάζετε τις σκέψεις και τους προβληματισμούς σας λίγο πριν ξεκινήσει το μεγάλο ταξίδι.

Υποθέστε ότι εκφωνείτε έναν λόγο στην εκκλησία του δήμου όπου αναφέρετε τις σκέψεις και τους προβληματισμούς σας στους συμπολίτες σας. Μπορείτε να ξεκινήσετε με τη Φράση «Αγαπητοί συμπολίτες...»)

Γ.Διάβασε τις παρακάτω φράσεις. Ποιος θα μπορούσε να τις λέει;

1. "Αυτοί οι νεοφερμένοι μου φαίνονται πολύ μυστήριοι!"
2. "Πρέπει πρώτα να ρωτήσουμε το μαντείο"
3. "Αύριο θα πάρουμε το ιερό πυρ και θα βάλουμε πλήρη για τα βόρεια!"
4. "Καλά, εδώ στην Κυρήνη θα κάνουμε χρυσές δουλειές!"
5. "Θα ανεβείτε τα στενά του Ελλησπόντου και θα σταματήσετε στο πρώτο απάνεμο λιμάνι που θα βρείτε. Έτσι προστάζει ο Απολλωνας"
6. "Εμένα πάλι, και στη μητρόπολη και εδώ, το ίδιο μου φαίνεται. Μήπως τώρα δουλεύω λιγότερο;"

(5^η Ομάδα)

Σύγχρονη μετανάστευση: Έλληνες μετανάστες λίγο πριν αναχωρήσουν για τη Γερμανία

«Γκασταρμπάιτερ»

Οι πρώτοι Έλληνες «γκασταρμπάιτερ» έφτασαν στη Γερμανία μετά την υπογραφή του Συμφώνου Προσέλκυσης Εργατών το Μάρτιο του 1960.

Στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, η πλειοψηφία της πρώτης γενιάς Ελλήνων μεταναστών βρίσκεται πλέον σε ηλικία συνταξιοδότησης ενώ παράλληλα ζει και μεγαλώνει εκεί η τρίτη γενιά μεταναστών της. Σήμερα οι Έλληνες αποτελούν το 5% του ξένου πληθυσμού στη Γερμανία και είναι η τέταρτη μεγαλύτερη πληθυσμιακή ομάδα μεταναστών της χώρας.

·Ποιες διαφορές και ποιες ομοιότητες μπορείτε να διακρίνετε ανάμεσα στο φαινόμενο του αρχαίου αποικισμού και της σύγχρονης μετανάστευσης;

·Σήμερα για ποιους λόγους γίνονται μετακινήσεις ανθρώπων από περιοχή σε περιοχή;

Γενικές σκέψεις για τη μετανάστευση

Για ποιους λόγους νομίζεις ότι μπορεί κανείς να φύγει από τη χώρα του για να ζήσει σε κάποια άλλη χώρα;

Τι υποδοχή μπορεί να έχει ο μετανάστης από τους κατοίκους της χώρας στην οποία μεταναστεύει;

Τι δυσκολίες νομίζεις ότι μπορεί να αντιμετωπίσει ένας μετανάστης;

Σκίτσο των Times για τη μετανάστευση στην Ευρώπη